

ובחרת בחיים.

ג' אגרות מהרבי זיע"א.

ב"ה, כ"ב אלול, ה'תשי"ד ברוקלין, נ"י.

קבוצת הנערות ב... ה' עליהן תחיינה ברכה ושלום!

זה מכבר קבלתי מכתבן ומפני כמה סיבות נתעכב המענה שלי.

ועל סף השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, באתי בזה במענה, על כל פנים בקצור, כי השאלות שהן נוגעות בהן במכתבן קשה במאד לענות עליהן בכתב, ותקותי אשר מרת... תחי' תבאר את הנקודות שבמענה שלי הדורשות ביאור נוסף:

כל ישראל מאמינים בני מאמינים שהבורא ית' מנהיג את העולם בהשגחה פרטית, ומוכן שאין כל ענין ודבר ופרט שהוא לבטלה. ועל אחת כמה וכמה במין האנושי, ולמעלה מזה וכמה פעמים ככה בעם הנבחר, אשר לכל אחד ואחת מבני ובנות ישראל יש תפקיד מיוחד, והוא לא רק בשביל עצמו אלא בשביל הכלל כולו ג"כ.

ודעת לנכון נקל, וגם רואים במוחש, שתכלית החיים הוא לא השגת הנאה מתענוגי העולם הנפסדים, אלא אדם לעמל יולד, שעל ידי עמלו ויגיעתו - בתורה ומצוות הנצחיים - משיג הוא סיפוק רוחני, ובפרט כאשר עושים ופועלים גם לטובת הזולת. וזהו פירוש של "תורת-חיים" כפשוטו - חיים גם בעולם הזה.

מובן מאליי שאין הכוונה שמחוייב אדם למאוס בתענוגי העולם עד כדי כך שיעסוק בסגופים ויסבול יסורים כל ימיו, כי כידוע, ובפרט בתורת החסידות, דרך הסגופים לא זו הכוונה ותכליתה, אבל צריך לדעת מהו עיקר ומהו טפל, והתענוגים שמדגישות במכתבן ואשר כה קשה עליהן פרידתן מהם, הנה לא זהו התכלית, ואין לעשות "עגל" מזהב או קול-נוע וכיוצא בזה, אשר בטח גם הן מכירות שטפלים הם או גם ריקים מכל תוכן לגמרי.

וכל זה אפילו בשנים כתיקונן, ועל אחת כמה וכמה בדורנו זה בהגלות נגלות לפני כל הריקניות וחוסר התוכן והטעם שבכמה "אידעאלים" ודיעות שוא, אשר לא הכסף ולא הכח עמדו לו לאדם בשעת דחקו, הנה בדורנו זה נקל יותר לראות את האמת הפשוטה והעבודה התמה, מאחר שסרו כמה העלמות והסתרים של דיעות נכזבות והבלי העולם המבלבלים את השכל הישר.

ואלה מבני עמנו שנשארו כאודים מוצלים מאש, אחר החורבן הנורא, הנה על כל אחד ואחת מאתנו לראות את עצמו כשליח שעליו למלא לא רק תפקידו הוא אלא גם תפקיד כל אלו שנספו בלא זמנם.

וכמו שבנוגע לעם ישראל בכללותו הרי החלקים שבו ששמרו התורה והמצוה קיימים עד היום הזה וכל אלו הכתות שסרו מן הדרך הנה או שלא נשאר מהם כל שריד ופליט או שהם רק מתי מספר והולכים ומתנוונים כאברים מדולדלים, כן הוא בנוגע להפרט והיחיד שעל ידי אחיזתו בחייו היום-יומיים ובפרט בהנוגע לדבור ומעשה בפועל בדרך התורה, קונה עולמה, גם עולם הזה, באשר כל ימיו מלאים תוכן ומשביעים רצונו.

תפלתי ובטחוני, אשר כל אחת ואחת מכן תלך בדרך זו אשר סלולה בשבילינו אבותינו, ותלכנה לבטח בדרך בחיים מאושרים בגשמיות, כי יהיו חיים מאושרים ברוחניות.

בברכה לנצל את כוחותיהן וכשרונותיהן וירושת אבות שבכל אחת מהן במלחמה להשאר נאמנות לנצח ישראל ולתורתו ולהשפיע גם על סביבתן בכיוון זה,

ובברכת כתיבה וחתימה טובה.

לא זורקים בגד מליכולך.

בפגישתנו אמרתי לך פתגם של הבעל שם טוב, אותו מסר חמי הרבי – זכר צדיק וקדוש לברכה לחיי העולם הבא, זכותו יגן עלינו – שמכל דבר שיהודי רואה או שומע עליו להפיק מסר בעבודת הבורא. ואם כך הם הדברים אפילו בדבר שהיהודי רואה

או שומע פעם אחת, בטח שאפשר ללמוד מסר מעבודתך, בה אתה עובד באופן קבוע – כיבוס בגדים. הבה נסתכל על בגד. לפני שהאדם לובש את הבגד הוא נקי ומגוהץ. אחרי שהאדם לובש אותו במשך זמן מה הוא מתקמט, צובר אבק או מוכתם. אבל לא זורקים את הבגד לפח האשפה אלא מביאים אותו לכביסה או לניקוי יבש. כיצד מנקים את הבגד? מכניסים אותו למכונה עם מים חמים, בתוך המכונה יש סבון וחומרים כימיים אחרים והם מסירים את האבק והכתמים. לאחר-מכן מגהצים את הבגד באמצעות מגהץ כבד שמיישר את כל הקמטים.

בסוף התהליך אפשר ללבוש שוב את הבגד.

הנשמה היא כמו בגד. לפני "לובשים" אותה, לפני שהיא ירדה אל הגוף, היא נקיה וטהורה. כמו שאנו אומרים בברכות השחר: "נשמה שנתת בי טהורה היא". אבל אחרי שהיא יורדת למטה ומתעסקת בענייני העולם היא עלולה להתקמט או אפילו לצבור כתמים, חס ושלום. זה קורה כאשר לא מקיימים את המצוות שאמר הבורא, או חלילה עוברים על עבירות שאסור לעשותן. עלול האדם להתיימשך ולומר שהנשמה "התקלקלה" ואין מה לעשות. אבל התורה מלמדת אותנו שאסור לאבד תקווה! כל מה שצריך זה "לכבס" את הנשמה כדי להחזיר אותה למצבה המקורי.

איך מכבסים נשמה? בדיוק כמו שמכבסים בגד.

צריכים "להשרות" אותה בטמפרטורה חמה, על-ידי חום התורה והמצוות. חשוב שהכביסה תבצע בנוזלים, כלומר ליצוק אל תוך התורה והמצוות את ה'לחלוחית' ולעשות זאת מכל הלב, להתפלל וללמוד תורה מתוך דביקות.

אל המכונה יש להוסיף "אבקת כביסה": לתת צדקה, לשמור כשרות ומצוות אחרות.

ובנוסף צריך "לגהץ" את הנשמה באמצעות שמטילים עליה משהו כבד, עול התורה. למרות שזה נראה כבד ונטל, זה למעשה מגהץ – לא רק שהעול הזה לא פוגע בנשמה, הוא אף מיישר אותה ומגהץ אותה מכל הקמטים שהיו בה, כך שכל פרט ממנה יהיה בדיוק במקום. כמו הבגד, בסוף התהליך הנשמה תהיה נקיה וטהורה בדיוק כפי שהיא הייתה בתחילת בריאתה.

מתוך אגרת של הרבי לאלי ויזל-

חשוב לזכור ולא לשכוח – אבל לא רק.

וכעת הנני מרשה לעצמי הערה אישית, הקשורה בשיחתנו כאשר נפגשנו בחדר. סדרת מאמריו "והעולם שתק" עוררה בי שוב את הרעיון, שברצוני להביע כאן, בהזדמנות זו:

לזכור ולא לשכוח, כפי שהתורה אומרת: זכור את אשר עשה לך עמלק – ברור שהוא, בהחלט, דבר חיובי; בלשון חכמינו ז"ל, זוהי מצות עשה. במיוחד כאשר רואים את המגמה המתפתחת, והמאמצים לשכוח ולהשכיח.

אבל לאחר כל זה, הזכירה – היא רק חלק אחד של התפקיד המוטל עלינו. החלק האחר, ואולי עוד יותר חשוב, הוא לעבוד ולהשפיע באופן פעיל נגד מה שמכונה "הפתרון הסופי" שהיטלר, בדיוק כמו המן, זממו.

התגובה צריכה להתבטא במעשים בכיוון של "כן ירבה וכן יפרוץ". כדי להשיג מטרה זו, לא תסייע ההתמרמרות הנובעת מזכירה מתמדת ואי-שכחה, עד כמה שתהי' חשובה. הכרחי להגדיל ולטפח את העידוד לבנות את העם היהודי, כעם יהודי, מן הבחינה הפשוטה של "ויפרו וירבו ויעצמו במאד מאד" – ההיפך הגמור של "הפתרון הסופי" שתוכנן.

כמו בכל הדברים, כך גם בזה, חשוב – בנוסף לעידוד המילולי – להראות דוגמא חי'. במיוחד אחד שחווה בעצמו את כל הדברים הללו, צריך בודאי להראות, כי לא זו בלבד שהיטלר י"ש לא ניצח, אלא אדרבה, בהתרסה נגדו ונגד עוזריו, דוקא להקים משפחה גדולה עם בנים ובנות ונכדים.

הנני מרשה לעצמי לומר בכל התוקף, כי מבלי הבט עד כמה חשוב לספר לדור הנוכחי מה קרה לנו, ועד כמה שלא יהי' זה קשה להשתחרר מאותם זכרונות וחוויות, המשימה הראשונה, לפי הבנתי, היא לקיים בעצמנו את ה"בעל כרחך אתה חי", עם דגש על **אתה חי**, כלומר, שהחיות תהי' מורגשת. במלים אחרות: עליו לעשות כל מאמץ להתנתק ברגע זה מאותן החוויות ולהכנס לסדר חיים, חיי נישואין, להקים בית יהודי ומשפחה יהודית. זה **בודאי** יתרום למפלתו של היטלר, שלא הצליח לגרום שיהי' חסיד ויז'ניץ אחד פחות; אדרבה, יגדל ילדים ונכדים, חסידי ויז'ניץ עד סוף כל הדורות. ואינני מתכוין לכאן לסתם בדיחה, אף כי אינני מתעקש שיהי' חסיד ויז'ניץ או חסיד לויבאוויטש, או סתם יהודי שומר תורה ומצוה. אך אם הדבר יכול להיות באופן זה, ודאי טוב. ומכיון שעבר בחייו דברים קשים, וכעת נמצא באמריקה, הרי אם ירצה באמת ישיג גם את זה. והשם יתברך יצליחו.